

RAAP-NOTITIE 3617

Plangebied It Holt 3 te Deinum

Gemeente Menaldumadeel

**Archeologisch vooronderzoek: een bureau- en
inventariserend veldonderzoek**

Colofon

Opdrachtgever: gemeente Menaldumadeel

Titel: Plangebied It Holt 3 te Deinum, gemeente Menaldumadeel; archeologisch
vooronderzoek: een bureau- en inventariserend veldonderzoek

Status: eindversie

Datum: november 2010

Auteurs: *E.J.M. van der Zwet & drs. B.I. van Hoof*

Projectcode: MEBEA

Bestandsnaam: NO3617_MEBEA.doc

Projectleider: drs. B.I. van Hoof

Projectmedewerker: E.J.M. van der Zwet

ARCHIS-vondstmeldingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-waarnemingsnummers: niet van toepassing

ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer: 43791

Autorisatie: dr. G. Aalbersberg

Bevoegd gezag: gemeente Menaldumadeel

ISSN: 0925-6369

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V.

Leeuwendeldseweg 5b

1382 LV Weesp

Postbus 5069

1380 GB Weesp

telefoon: 0294-491 500

telefax: 0294-491 519

E-mail: raap@raap.nl

© RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V., 2010

RAAP Archeologisch Adviesbureau B.V. aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Inleiding

Algemeen

- *opdrachtgever*: gemeente Menaldumadeel
- *aanleiding onderzoek*: de bouw van een rijhal en een opfokstal
- *datum uitvoering veldwerk*: 9 november 2010

Locatiegegevens

- *plangebied*: het plangebied ligt ten oosten van Deinum, ten westen van It Holt ter hoogte van huisnummer 3.
- *toponiem*: Deyne Hiem
- *plaats*: Deinum
- *gemeente*: Menaldumadeel
- *provincie*: Friesland
- *kaartblad topografische kaart Nederland 1:25.000*: 5H
- *plangebied in gebruik als*: grasland
- *oppervlakte plangebied*: circa 0,3 ha
- *centrumcoördinaten (X/Y)*: 178.200/578.335

Onderzoeksvragen

Is de bodemopbouw in het plangebied zodanig intact dat archeologisch vervolgonderzoek zinvol is? Zijn er aanwijzingen voor (grotere) archeologische nederzettingen?

Het onderzoek is uitgevoerd volgens de normen van de archeologische beroepsgroep (zie artikel 24 van het Besluit archeologische monumentenzorg). De Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA, versie 3.2), beheerd door de Stichting Infrastructuur Kwaliteitsborging Bodembeheer (SIKB; www.sikb.nl), geldt in de praktijk als richtsnoer. RAAP beschikt over een opgravingsvergunning, verleend door de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Zie tabel 1 voor de dateringen van de in deze notitie genoemde archeologische perioden.

2 Bureauonderzoek

Archeologische gegevens

- *archeologische advies*: volgens de FAMKE (Friese Archeologische Monumenten Kaart Extra; <http://fryslan.nl/binfo/chk/inhoud/startchk.htm>) is voor het plangebied voor de periode Steentijd-Bronstijd geen onderzoek noodzakelijk. Voor de periode IJzertijd-Middeleeuwen is voor een gedeelte van het plangebied een karterend onderzoek 1 nodig (6 boringen per ha bij ingrepen groter dan 500 m² met een minimum van 6 boringen per plan). Voor het overige gedeelte van het plangebied is een karterend onderzoek 2 nodig (6 boringen per ha bij ingrepen groter dan 2500 m² met een minimum van 6 boringen per plan).
- *ARCHIS-waarnemingen en -vondstmeldingen (nationaal Archeologisch Informatie Systeem)*:
 - in plangebied: geen
 - in de directe nabijheid (< 300 m): geen

Historische gegevens

- *historische kaarten*: op de kaart uit het eind van de 17e eeuw (Schotanus à Sterringa, 1718), de kaart uit 1851 (Eekhoff, 1859) en op de topografische kaart van 1929 (ROBAS Producties, 1990) is geen bebouwing in het plangebied afgebeeld.

Bodemkundige en/of geologische gegevens

- *bodem volgens bodemkaart*: kalkrijke poldervaaggronden met lichte klei en homogene aflopende en oplopende profielen (Stiboka, 1976: code Mn85C).
- *geomorfologie volgens geomorfologische kaart* (ontleend aan <http://www.archis.nl>): getij-oeverwal (code 3K34) in het oostelijke deel van het plangebied en een vlakte van getij-afzettingen (code 2M35) in het westelijke deel van het plangebied.

3 Veldonderzoek

Booronderzoek: methode

- *positie boringen*: in een driehoeksgrid van 30 x 20 m
- *gebruikt boormateriaal*: gutsboor, diameter 3 cm
- *totaal aantal boringen*: 6
- *minimaal geboorde diepte*: 2,5 m -Mv.
- *maximaal geboorde diepte*: 2,5 m -Mv.
- *boorbeschrijvingen*: lithologisch conform NEN 5104 (Nederlands Normalisatie-instituut, 1989)
- *X-/Y-coördinaten boringen gemeten met*: een meetlint

Booronderzoek: resultaten

- *beschrijving laagopeenvolging (lithologisch) en interpretatie (lithogenetisch)*: de bodemopbouw in het plangebied is van boven naar beneden als volgt. De toplaag bestaat uit een 0,24 tot 0,4 m dikke bouwvoor (bruingrijze, sterk siltige, zwak humeuze klei, soms met een enkel recent fragment baksteenpuin; niet verzameld). In boring 4 bestaat de toplaag uit een 0,84 m dikke verstoorde laag (bruingrijze, sterk siltige, zwak humeuze klei met zandbrokken). Hieronder bevindt zich een pakket getij-afzettingen: (licht)grijs zand en/of (blauw)grijze klei, soms met detritus-, zand- of kleilagen, soms met schelpresten. De boringen 1, 2, 3 en 6 zijn geïnterpreteerd als getij-oeverwal. Archeologische indicatoren zijn niet waargenomen. Er zijn geen aanwijzingen voor een (grotere) archeologische vindplaats aangetroffen.

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

De bodem in het plangebied bestaat uit een bouwvoor op getij-afzettingen. Archeologische indicatoren zijn niet waargenomen. Er zijn geen aanwijzingen voor een (grotere) archeologische vindplaats aangetroffen.

Aanbevelingen

Op basis van de resultaten van het onderzoek wordt voor het plangebied geen archeologisch vervolgonderzoek aanbevolen. De voorziene bodemingrepen ten behoeve van de bouw van een rijhal en opfokstal kunnen vanuit archeologisch oogpunt zonder bezwaar worden uitgevoerd.

Wanneer bij de uitvoering van bodemingrepen toch archeologische resten worden aangetroffen, dient hiervan direct melding gemaakt te worden bij de provinciaal archeoloog.

Contactpersonen

- *contactpersoon bevoegd gezag namens de gemeente*: dr. G.J. de Langen, provinciaal archeoloog provincie Fryslân (tel. 058-2925487).
- *contactpersoon RAAP*: drs. B.I. van Hoof, projectleider RAAP (tel. 0512-589140).

Literatuur

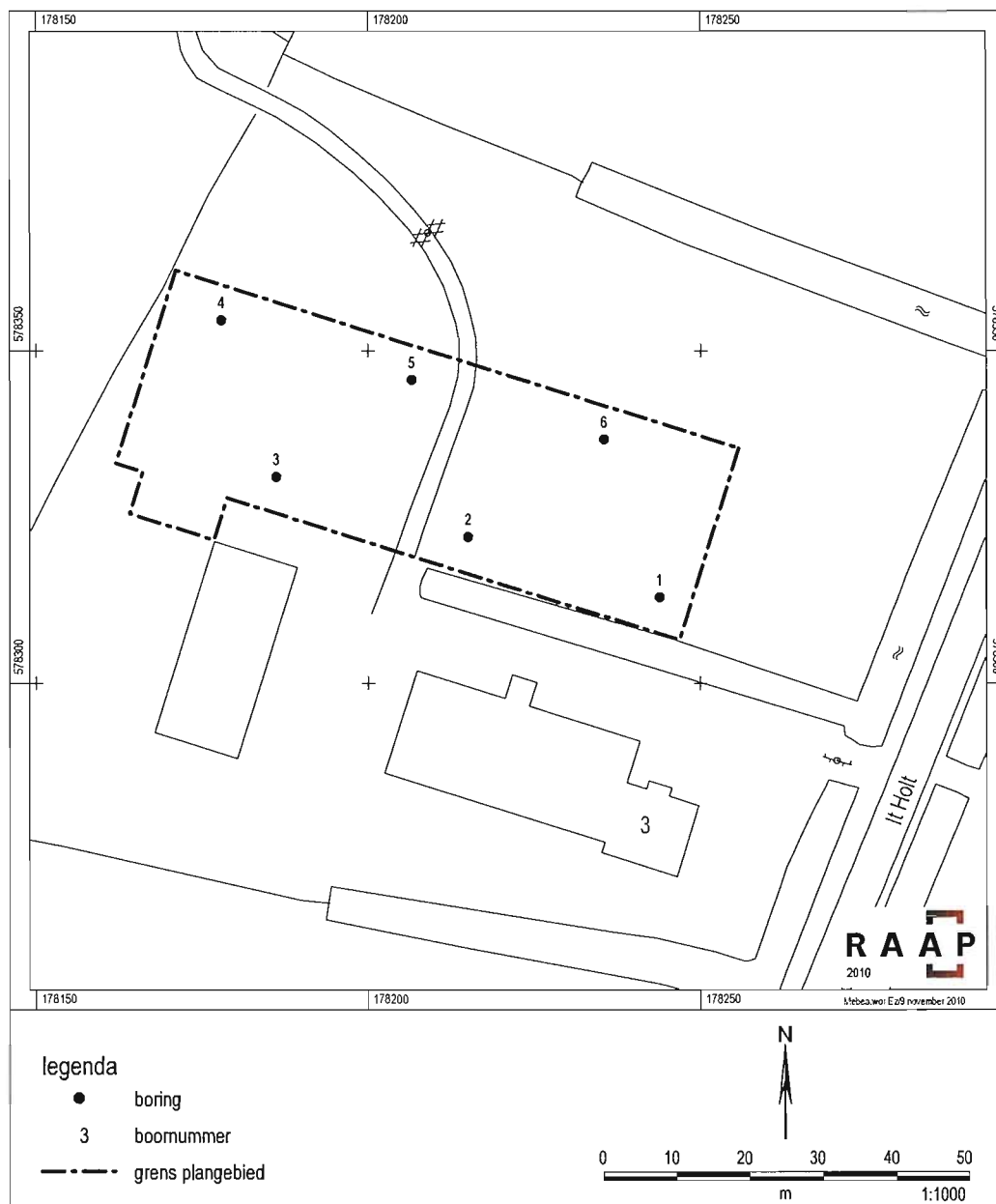
- Eekhoff, W., 1859. *Nieuwe atlas van de provincie Friesland*. Leeuwarden.
- Nederlands Normalisatie-instituut, 1989. *Nederlandse Norm NEN 5104, Classificatie van onverharde grondmonsters*. Nederlands Normalisatie-instituut, Delft.
- Robas Producties, 1990. *Historische Atlas Friesland. Chromotopografische Kaart des Rijks, schaal 1:25.000*. Uitgeverij Robas Producties, Den Ijp.
- Schotanus à Sterringa, B., 1718. *Uitbeelding der Heerlijkheit Friesland; zoo in 't algemeen als in haare XXX bijzondere Grietenijen*. François Halma, Ljouwert (facsimile-uitgave 1979).
- Stiboka, 1976. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Blad 5 West (gedeeltelijk) Harlingen en 5 Oost Harlingen*. Stichting voor Bodemkartering, Wageningen.

Overzicht van figuren en tabellen

Figuur 1. Boorpuntenkaart.

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Bijlage 1. Boorbeschrijvingen.

Figuur 1. Boorpuntenkaart.

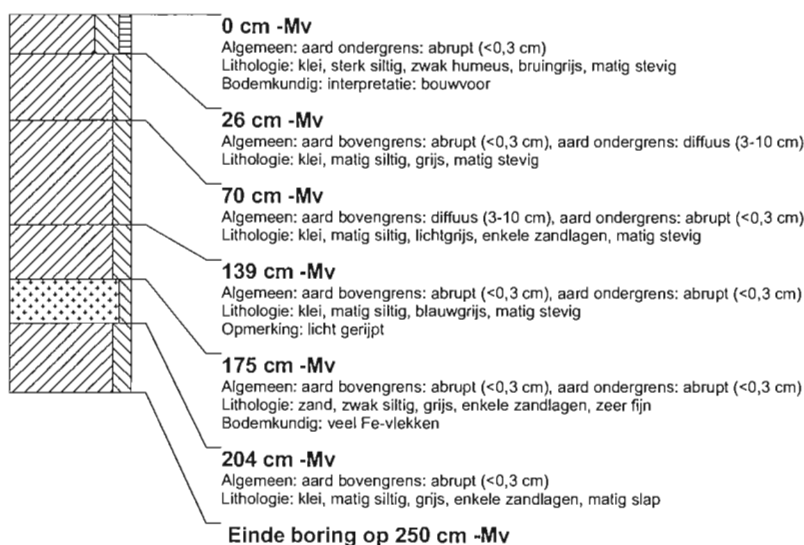
Archeologische perioden			
Tijdperk			Datering
Nieuwste tijd (=Nieuwe tijd C)			1795
Nieuwe tijd		B	1650
		A	1500
Middeleeuwen		Laat	1250
		Vol	1050
	Vroeg	Ottoons	900
		Karolingisch	725
		Merovingisch laat	525
		Merovingisch vroeg	450
Romeinse tijd		Laat	270
		Midden	70 na Chr.
		Vroeg	15 voor Chr.
Prehistorie	IJzertijd	Laat	250
		Midden	500
		Vroeg	800
	Bronstijd	Laat	1100
		Midden	1800
		Vroeg	2000
	Neolithicum (Nieuwe Steentijd)	Laat	2850
		Midden	4200
		Vroeg	4900/5300
	Mesolithicum (Midden Steentijd)	Laat	6450
		Midden	8640
		Vroeg	9700
	Paleolithicum (Oude Steentijd)	Laat	12.500
		Jong B	16.000
		Jong A	35.000
		Midden	250.000
		Oud	

Tabel 1. Archeologische tijdschaal.

Bijlage 1: Boorbeschrijvingen

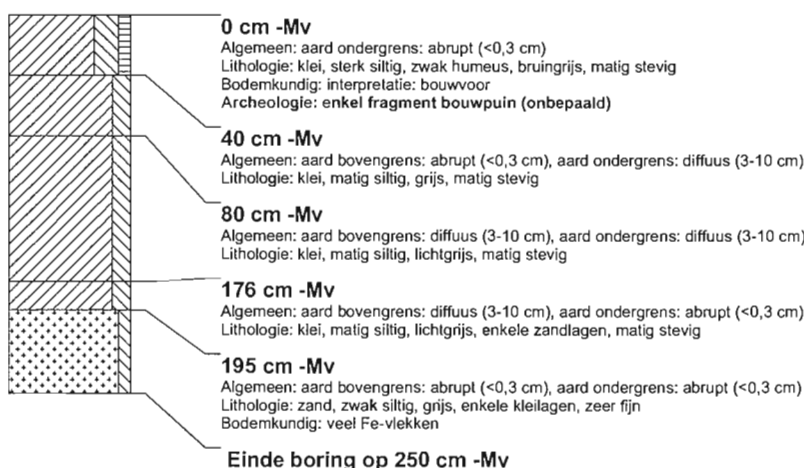
boring: MEBEA-1

beschrijver: EZ/B, datum: 9-11-2010, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Menaldumadeel, plaatsnaam: Deinum, opdrachtgever: Gemeente Menaldumadeel, uitvoerder: RAAP Noord

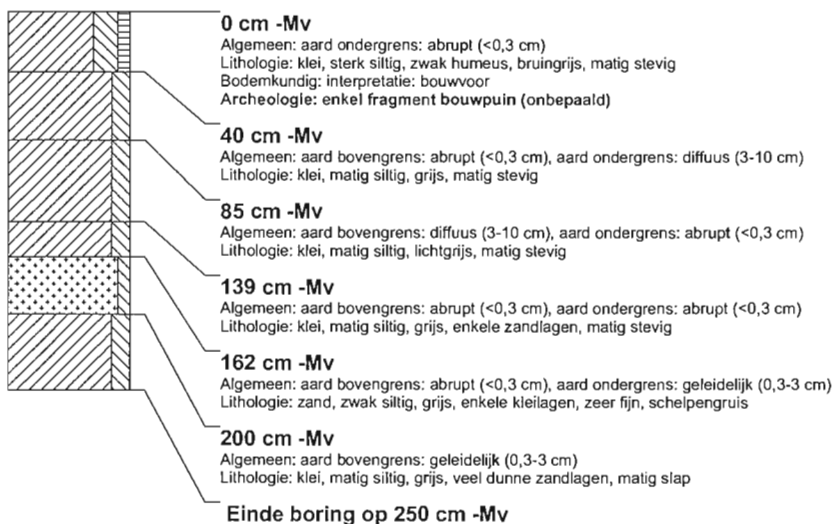
boring: MEBEA-2

beschrijver: EZ/B, datum: 9-11-2010, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Menaldumadeel, plaatsnaam: Deinum, opdrachtgever: Gemeente Menaldumadeel, uitvoerder: RAAP Noord

boring: MEBEA-3

beschrijver: EZ/B, datum: 9-11-2010, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Menaldumadeel, plaatsnaam: Deinum, opdrachtgever: Gemeente Menaldumadeel, uitvoerder: RAAP Noord

boring: MEBEA-4

beschrijver: EZ/B, datum: 9-11-2010, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Menaldumadeel, plaatsnaam: Deinum, opdrachtgever: Gemeente Menaldumadeel, uitvoerder: RAAP Noord

boring: MEBEA-5

beschrijver: EZ/B, datum: 9-11-2010, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Menaldumadeel, plaatsnaam: Deinum, opdrachtgever: Gemeente Menaldumadeel, uitvoerder: RAAP Noord

boring: MEBEA-6

beschrijver: EZ/B, datum: 9-11-2010, boortype: guts-3 cm, doel boring: archeologie - kartering, landgebruik: grasland, vondstzichtbaarheid: slecht, provincie: Fryslân, gemeente: Menaldumadeel, plaatsnaam: Deinum, opdrachtgever: Gemeente Menaldumadeel, uitvoerder: RAAP Noord

